

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ
คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
กลุ่มวิชา การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ
แผนการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์พยาบาล (faculty practice) ประจำปีการศึกษา 2567
ประเด็นการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิงร่วมกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ

ชื่อ นางสาวสุทธาทิพย์ ทুমมี

1. สาขาวิชาความชำนาญ/เชี่ยวชาญ/เนื้อหาที่สอน

1.1 ภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ

1.2 ภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ

2. รูปแบบ faculty practice ของอาจารย์

☒ ปฏิบัติงานร่วมกับ APN/พยาบาลผู้ชำนาญการขึ้นไปในคลินิกพยาบาล

☒ ปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารในการพัฒนารูปแบบบริหารพยาบาล คุณภาพการบริการพยาบาลเพื่อ
ผู้รับบริการกลุ่มเป้าหมาย หรือการพัฒนาบุคลากร/กำลังคน

☒ ปฏิบัติงานร่วมกับ APN/พยาบาลผู้ชำนาญการขึ้นไป ทำวิจัย ใช้ผลงานวิจัย พัฒนาแนวปฏิบัติ
ทางการพยาบาล หรือพัฒนาความรู้จากกรณีศึกษาในสถานการณ์จริง

☐ สร้างความรู้จากการปฏิบัติ การวิจัย ตีพิมพ์ผลงานวิชาการร่วมกับฝ่ายการพยาบาล เป็นต้น

☐ Individual development plan (IDP) ของอาจารย์แต่ละคนที่สามารถเพิ่มพูนประสบการณ์การ
ปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะผู้ป่วย เฉพาะกลุ่ม เฉพาะโรค

☐ เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการและวิชาชีพในการดูแลเฉพาะกลุ่ม เฉพาะโรค หรือที่ปรึกษาการวิจัย
(consultation)

3. ปฏิบัติการพยาบาล การวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิงร่วมกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ
ผู้รับบริการ

☐ รายบุคคล

☒ ครอบครัว

☐ กลุ่มและชุมชน

4. กรอบการบูรณาการ

☐ องค์ความรู้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน เรื่อง .....

☐ การวิจัย เรื่อง .....

☒ ปฏิบัติการพยาบาล สร้างแนวปฏิบัติการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิง
ร่วมกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ

☐ อื่นๆ.....

5. วัตถุประสงค์/เป้าหมายการปฏิบัติการพยาบาลสร้างความเชี่ยวชาญ

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิต และการกลับมารักษาในโรงพยาบาลซ้ำของผู้ป่วยที่จำหน่ายจากโรงพยาบาล และมีภาวะพึ่งพิง
2. เพื่อศึกษาความสามารถของผู้ดูแลผู้ป่วยที่จำหน่ายจากโรงพยาบาลและมีภาวะพึ่งพิง
3. เพื่อศึกษาปัญหา และความต้องการพัฒนาทักษะผู้ดูแลผู้ป่วยที่จำหน่ายจากโรงพยาบาลและมีภาวะพึ่งพิง
4. เพื่อพัฒนารูปแบบการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยที่จำหน่ายจากโรงพยาบาลและมีภาวะพึ่งพิง

6. แผนปฏิบัติการพยาบาล (Faculty Practice Action Plan)

วันที่/เวลา	จำนวน ชม	กิจกรรม ปฏิบัติการพยาบาล	สถานที่/ ผู้รับบริการ	รายชื่อพยาบาล ชำนาญ การ/APN
9 ก.ย. 2566 8.00-15.00 น.	6	ทำงานร่วมกับพยาบาลในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 2 ในการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิงจากโรงพยาบาล	หอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 2 รพ.นพรัตนราชธานี	นางชัชชฎา จันทบุตร
10 ก.ย. 2566 8.00-15.00 น.	6	ทำงานร่วมกับพยาบาลในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 2 ในการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิงจากโรงพยาบาล	หอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 2 รพ.นพรัตนราชธานี	นางชัชชฎา จันทบุตร
23 ก.ย. 2566 8.00-15.00 น.	6	ทำงานร่วมกับพยาบาลในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 2 ในการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิงจากโรงพยาบาล	หอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 2 รพ.นพรัตนราชธานี	นางชัชชฎา จันทบุตร
24 ก.ย. 2566 8.00-15.00 น.	6	ทำงานร่วมกับพยาบาลในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 2 ในการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิงจากโรงพยาบาล	หอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 2 รพ.นพรัตนราชธานี	นางชัชชฎา จันทบุตร
9 ต.ค. 2566 8.00-15.00 น.	6	ศึกษาความสามารถของผู้ดูแลผู้ป่วยที่จำหน่ายจากโรงพยาบาลที่มีภาวะพึ่งพิง และความต้องการของผู้ดูแล ร่วมกับพยาบาลในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 2	หอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 2 รพ.นพรัตนราชธานี	นางชัชชฎา จันทบุตร
10 ต.ค. 2566 8.00-15.00 น.	6	ศึกษาความสามารถของผู้ดูแลผู้ป่วยที่จำหน่ายจากโรงพยาบาลที่มีภาวะพึ่งพิง และความต้องการของผู้ดูแล ร่วมกับพยาบาลในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 2	หอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 2 รพ.นพรัตนราชธานี	นางชัชชฎา จันทบุตร

[illegible]

4 ก.พ. 2567 8.00-15.00 น.	6	พัฒนารูปแบบการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยที่ จำหน่ายจากโรงพยาบาลและมีภาวะพึ่งพิงร่วมกับ พยาบาลในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 1	หอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 1 รพ.นพรัตนราชธานี	นางสาวอัมพร พุทธรักษา
10 ก.พ. 2567 8.00-15.00 น.	6	พัฒนารูปแบบการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยที่ จำหน่ายจากโรงพยาบาลและมีภาวะพึ่งพิงร่วมกับ พยาบาลในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 1	หอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 1 รพ.นพรัตนราชธานี	นางสาวอัมพร พุทธรักษา
11 ก.พ. 2567 8.00-15.00 น.	6	พัฒนารูปแบบการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยที่ จำหน่ายจากโรงพยาบาลและมีภาวะพึ่งพิงร่วมกับ พยาบาลในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 1	หอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 1 รพ.นพรัตนราชธานี	นางสาวอัมพร พุทธรักษา
14 มี.ค. 2567 8.00-15.00 น.	6	พัฒนารูปแบบการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยที่ จำหน่ายจากโรงพยาบาลและมีภาวะพึ่งพิงร่วมกับ พยาบาลในหอผู้ป่วยศัลยกรรมหญิง	หอผู้ป่วยศัลยกรรมหญิง รพ.นพรัตนราชธานี	นางจรีรัตน์ ศรี ไพบูลย์
15 มี.ค. 2567 8.00-15.00 น.	6	พัฒนารูปแบบการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยที่ จำหน่ายจากโรงพยาบาลและมีภาวะพึ่งพิงร่วมกับ พยาบาลในหอผู้ป่วยศัลยกรรมหญิง	หอผู้ป่วยศัลยกรรมหญิง รพ.นพรัตนราชธานี	นางจรีรัตน์ ศรี ไพบูลย์
รวม	120			

ขอรับรองว่า นางสาวสุทธาทิพย์ ทุมมี ได้ปฏิบัติ Faculty Practice ครบถ้วนตามตารางการปฏิบัติงาน

สุทธาทิพย์

.....

(นางสาวสุทธาทิพย์ ทุมมี)

อาจารย์

.....

(นางสาวพรรณภา เรืองกิจ)

รองผู้อำนวยการกลุ่มงานวิชาการ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนพรัตน์วชิระ
คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
กลุ่มวิชา การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ

รายงานการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์พยาบาล (faculty practice) ประจำปีการศึกษา 2566
ประเด็นการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิงร่วมกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ

ตามที่ ข้าพเจ้า นางสาวสุทธาทิพย์ ทุมมี ตำแหน่ง อาจารย์ ได้รับอนุมัติให้เดินทางไปราชการเพื่อการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty Practice) ประจำปีการศึกษา 2566

ประเด็นการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิงร่วมกับการเสริมสร้างพลังอำนาจโดยมีความเชี่ยวชาญในสาขา การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ในรูปแบบการพัฒนาความเชี่ยวชาญทางการพยาบาล ดังนี้

1. รูปแบบ faculty practice ของอาจารย์

- ☒ ปฏิบัติงานร่วมกับ APN/พยาบาลผู้ชำนาญการขึ้นไปในคลินิกพยาบาล
- ☒ ปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารในการพัฒนารูปแบบบริหารพยาบาล คุณภาพการบริการพยาบาลเพื่อผู้รับบริการกลุ่มเป้าหมาย หรือการพัฒนาบุคลากร/กำลังคน
- ☒ ปฏิบัติงานร่วมกับ APN/พยาบาลผู้ชำนาญการขึ้นไป ทำวิจัย ใช้ผลงานวิจัย พัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาล หรือพัฒนาความรู้จากกรณีศึกษาในสถานการณ์จริง
- ☐ สร้างความรู้จากการปฏิบัติการพยาบาลร่วมกับพยาบาล APN/พยาบาลผู้ชำนาญการขึ้นไป
- ☐ Individual development plan (IDP) ของอาจารย์แต่ละคนที่สามารถเพิ่มพูนประสบการณ์การปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะผู้ป่วย เฉพาะกลุ่ม เฉพาะโรค
- ☐ เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการและวิชาชีพในการดูแลเฉพาะกลุ่ม เฉพาะโรค หรือที่ปรึกษาการวิจัย (consultation)

ขอรายงานผลการดำเนินงาน ดังนี้

บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย

โดย ผู้ป่วยที่ได้รับการจำหน่ายจากโรงพยาบาลทางศัลยกรรมที่พบบ่อยเป็นกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บศีรษะระดับปานกลาง ถึงระดับรุนแรง รวมถึงผู้ป่วยที่มีภาวะโรคหลอดเลือดในสมองแตก โดยผู้ป่วยที่ได้รับการจำหน่ายจากโรงพยาบาล และมีภาวะพึ่งพิง จำเป็นต้องได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การทากิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การให้อาหารทางสายยาง การทำความสะอาดร่างกาย การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ หรือการดูแลสายสวนปัสสาวะ เป็นต้น ผู้ป่วยบางรายยังมีความจำเป็นต้องช่วยดูแลเสมหะทางปาก หรือทางท่อนหลอดลมคอ การทำความสะอาดแผลในบริเวณต่างๆ โดยเฉพาะแผลกดทับ การช่วยเหลือพลิกตะแคงตัว และการออกกำลังกายของข้อและกล้ามเนื้อต่างๆ รวมถึงการฟื้นฟูด้านการรู้คิด ซึ่งพยาบาลผู้จำหน่ายผู้ป่วยออกจากโรงพยาบาลต้องมีทักษะ และเทคนิคในการสอนญาติในการดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องที่บ้าน ผู้ป่วยกลุ่มนี้ ต้องใช้ระยะเวลาในการดูแลต่อเนื่อง ผู้ดูแลต้องรับภาระในการดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องและยาวนานส่งผลให้เกิดผลกระทบ

ต่อผู้ดูแลทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เกิดความเครียด และเหนื่อยล้าในการดูแลผู้ป่วย ผู้ดูแลผู้ป่วยที่สูญเสียพลังอำนาจจะไม่สามารถควบคุมการดูแลตนเองได้ โดยมีรายงานการกลับมารักษา หลังจำหน่ายจากโรงพยาบาลมากถึง ร้อยละ 40 ซึ่งพบภาวะแทรกซ้อนการติดเชื้อในกระแสเลือดมากที่สุด รองลงมาเป็นการติดเชื้อในทางเดินปัสสาวะ และการเกิดปอดอักเสบ การเตรียมความพร้อม และการสร้างพลังอำนาจแก่ผู้ดูแลผู้ป่วย ก่อนจำหน่าย ถือเป็นการวางแผนการจำหน่ายที่ดี เพื่อช่วยให้ญาติผู้ดูแลมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลฟื้นฟูสภาพร่างกายผู้ป่วยให้เกิดความมั่นใจในการดูแล

2. รายงานปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์พยาบาล (Faculty practice)

วัน เวลา (จำนวนชั่วโมง)	สถานที่/ ผู้รับบริการ	กิจกรรม ปฏิบัติการพยาบาล	ผลลัพธ์ของการปฏิบัติ/สิ่งที่ได้เรียนรู้เพื่อการนำไปใช้
7 – 22 ก.ย. 2566	หอผู้ป่วย ศัลยกรรมชาย 2	ทำงานร่วมกับพยาบาล ในหอผู้ป่วยศัลยกรรม ชาย 2 ในการวางแผน จำหน่ายผู้ป่วยที่มีภาวะ ฟัฟฟิงจากโรงพยาบาล	1. ผู้ป่วยที่ได้รับการจำหน่ายจาก โรงพยาบาลผู้ดูแลจะได้รับการเตรียมความ พร้อมจากพยาบาลที่จำหน่ายผู้ป่วย โดย เป็นการเตรียมการสอนในด้านต่างๆที่เป็น ความจำเป็นของผู้ป่วย และมีการนำสห สาขาวิชามาช่วยในการจำหน่ายผู้ป่วย 2. ผู้ดูแลผู้ป่วยมีความวิตกกังวล ในการดูแล ผู้ป่วยต่อเนื่องที่บ้าน
9 ต.ค. – 8 ธ.ค. 66	หอผู้ป่วย ศัลยกรรมชาย 1 หอผู้ป่วย ศัลยกรรมหญิง	ศึกษาความสามารถของ ผู้ดูแลผู้ป่วยที่จำหน่าย จากโรงพยาบาลที่มีภาวะ ฟัฟฟิง และความ ต้องการของผู้ดูแล	1. ผู้ดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะฟัฟฟิง จำเป็นต้อง ได้รับการดูแลต่อเนื่อง ได้แก่ การให้อาหาร ทางสายยาง การทำความสะอาดร่างกาย การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ หรือการ ดูแลสายสวนปัสสาวะ การดูดเสมหะทาง ปาก หรือทางท่อหลอดลมคอ การทำความสะอาด แผลในบริเวณต่างๆ โดยเฉพาะแผล กดทับ การช่วยเหลือพลิกตะแคงตัว และ การออกกำลังกายของข้อและกล้ามเนื้อ ต่างๆ รวมถึงการฟื้นฟูด้านการรู้คิด 2. ผู้ดูแลต้องรับภาระในการดูแลผู้ป่วย ต่อเนื่องและยาวนานส่งผลให้เกิดผลกระทบ ต่อผู้ดูแลทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เกิด

			ความเครียด และเหนื่อยล้าในการดูแลผู้ป่วย ผู้ดูแลผู้ป่วยที่สูญเสียพลังอำนาจจะไม่สามารถควบคุมการดูแลตนเองได้
21 – 29 ธ.ค. 66	หอผู้ป่วย ศัลยกรรมหญิง	ศึกษาแนวทางการ จำหน่ายผู้ป่วย และการ พัฒนาความสามารถ ของผู้ดูแลผู้ป่วยที่ จำหน่ายจาก โรงพยาบาลที่มีภาวะ พึ่งพิง	1. การวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยร่วมกับการ เสริมสร้างพลังอำนาจแก่ผู้ดูแลผู้ป่วย 2. การสอนทักษะการดูแลร่วมกับ VDO สาธิต 3. การให้ผู้ดูแลสาธิตย้อนกลับ 4. การติดตามทางโทรศัพท์หลังจำหน่าย จากโรงพยาบาล
1 ก.พ. – 15 มี.ค. 67	หอผู้ป่วย ศัลยกรรมชาย 1 หอผู้ป่วย ศัลยกรรมหญิง	พัฒนารูปแบบการ วางแผนจำหน่ายผู้ป่วย ที่จำหน่ายจาก โรงพยาบาลและมีภาวะ พึ่งพิง	รูปแบบการวางแผนจำหน่าย ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความพร้อมของ ผู้ดูแล ร่วมกับการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ ผู้ดูแลผู้ป่วย ขั้นตอนที่ 2 สอนทักษะการพยาบาล ร่วมกับ VDO ขั้นตอนที่ 3 สาธิตย้อนกลับ ขั้นตอนที่ 4 ติดตามทางโทรศัพท์ สัปดาห์ที่ 1 และ 3

3. ผลลัพธ์ของงานและความเชี่ยวชาญที่เพิ่มขึ้น

3.1 ประโยชน์และการนำไปใช้

1. เพื่อศึกษาความสามารถของผู้ดูแลผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง หลังจำหน่ายจากโรงพยาบาล
2. เพื่อศึกษาปัญหา และความต้องการพัฒนาทักษะผู้ดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิงหลังจำหน่ายออกจาก
โรงพยาบาล
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิง

3.2 ข้อเสนอแนะในการพัฒนา

พัฒนารูปแบบในการวางแผนจำหน่ายจากโรงพยาบาล ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความพร้อมของผู้ดูแล ร่วมกับการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ผู้ดูแลผู้ป่วย ประกอบด้วย

- การประเมินความพร้อม และต้องการของผู้ดูแล เป็นการประเมินความพร้อมในด้านผู้ดูแล

สภาพแวดล้อม อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็น และแหล่งสนับสนุนทางสังคม

- การค้นพบสภาพการณ์จริง เป็นการที่พยายามทำให้ผู้ดูแลยอมรับกับเหตุการณ์ และสภาพการณ์ที่เป็นจริง

- การสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการพยายามทบทวนเหตุการณ์ สถานการณ์อย่างรอบคอบ เพื่อตัดสินใจกับปัญหาได้อย่างเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 2 สอนทักษะการดูแลที่สำคัญ และมีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนหลังจำหน่ายจากโรงพยาบาล แบบ VDO ที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

- การทำความสะอาดร่างกาย อวัยวะสืบพันธุ์ และการดูแลสายสวนปัสสาวะ
- การดูแลความสะอาดช่องปาก การช่วยดูดเสมหะทางปาก หรือทางท่อหลอดลมคอ
- การทำความสะอาดแผลบริเวณต่างๆ
- การช่วยเหลือพลิกตะแคงตัว และการออกกำลังกายของข้อ และกล้ามเนื้อ

ขั้นตอนที่ 3 สาธิตย้อนกลับ โดยหลังจากสอนทักษะการดูแลผู้ป่วย ร่วมกับการเรียนผ่าน VDO พยาบาลให้ผู้ดูแลสาธิตย้อนกลับ และประเมินตามแบบประเมินการปฏิบัติทักษะการดูแล พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 4 ติดตามผู้ดูแลผู้ป่วยทางโทรศัพท์ ในสัปดาห์ที่ 1 และ 3 หลังจำหน่ายจากโรงพยาบาล